

Complexnummer: 525138

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Westlandse drinkwaterleiding

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

525139, 525140, 525141

Woonplaats

Monster

Gemeente

Westland

Provincie

Zuid-Holland

Hoofdadres van hoofdobject

Haagweg 82, 2681 PD Monster

Complexomschrijving

Inleiding

Het in de duinen gelegen COMPLEX van de Westlandse drinkwaterleiding bestaat uit de WATERTOREN uit 1887 in Eclectische trant met de oorspronkelijke aanbouw, het meer naar de duinen gelegen POMPSTATION annex snelfiltergebouw in Dudok-trant uit 1939 met moderne aanbouw en daar achter een KLAARBASSIN in de stijl van het Functionalisme uit het begin van de twintigste eeuw. Het ontwerp van de watertoren is van N. Biezeveld, het ontwerp van het pompstation en het klaarbassin is vanuit het waterleidingbedrijf tot stand gekomen. De watertoren met aangebouwd machine- en ketelhuizen, is opgetrokken in stijlvormen die in de negentiende eeuw passend werd geacht voor het 'Chateau d'eau'. De concessie voor de waterwinning werd in 1885 verleend. Op het terrein bevinden zich voorts na-oorlogse bouwwerken. Het complex is ingebed in een duinlandschap.

Omschrijving

Door de verschillende periodes waarbinnen de diverse bouwwerken tot stand zijn gekomen is er geen sprake van onderlinge stilistische eenheid. De watertoren zelf is in een historiserende stijl opgetrokken, het pompstation in een Dudok-achtige trant en het klaarbassin in een meer utilitaire stijl, met gebruik van voorgespannen gewapend beton. De naoorlogse bouwwerken zijn in contemporaine bouwstijl opgetrokken. De watertoren ligt in de as van de oprijlaan, het ten noordoosten van de watertoren gelegen snelfiltergebouw bevindt zich meer tegen de duinrand aan. Het klaarbassin ligt achter het snelfiltergebouw.

Waardering

Het waterleidingcomplex is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde door de plaats die het complex inneemt in de geschiedenis van de regionale nutsbedrijven. Het waterleidingcomplex is voorts van algemeen belang vanwege architectuurhistorische waarde zoals de geheel eigen stijlgAAFheid waarbinnen de watertoren, pompstation en klaarbassin zijn opgetrokken. Het complex heeft ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie die de verschillende onderdelen met elkaar onderhouden. Het complex is van belang vanwege de gaafheid en herkenbaarheid van de onderdelen.

Monumentnummer*: 525139

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 21 mei 2002
Kadaster deel/nr: 82937/113

Complexnummer

525138

Complexnaam

Westlandse drinkwaterleiding

Woonplaats*

Monster

Gemeente*

Westland

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Haagweg

Nr*

82

Toev.*

Postcode*

2681 PD

Woonplaats*

Monster

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Monster

Sectie*

F

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1870

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

In 1887 voltooide ronde WATERTOREN gebouwd in eclectische trant met aangebouwd machine- en ketelhuizen, opgetrokken in stijlvormen die in de negentiende eeuw passend werd geacht voor het 'Chateau d'eau'. De concessie voor de waterwinning werd in 1885 verleend. Het ontwerp is van N. Biezeveld. De watertoren maakt deel uit van het complex van de Westlandse drinkwaterleiding.

Omschrijving

Op een ronde plattegrond opgetrokken, symmetrische 38 meter hoge, watertoren door waterlijsten opgedeeld in vier segmenten waarvan de bovenste met houten beschot, onder een met koper gedekt kegelvormig dak. Aan noordzijde aangebouwd twee evenwijdig aan elkaar gelegen aanbouwen. De toren is in kruis verband gemetseld en heeft tot in het tweede segment doorlopende drietraps steunberen onder natuurstenen dekplaten met waterhol. De onderste trap sluit aan op de waterlijst, met eenzelfde profiel als de waterlijst van het eerste segment. Ook de bovenste trap heeft dat profiel, terwijl de middelste een eenvoudige afschuining heeft. In de onderste laag een met cement bestreken geprofileerde plint en drie teruggeplaatste nieuwe glasdeuren met tweelichten onder gemetselde rondbogen met natuurstenen sluitstenen met diamantkoppen. Naar de deuren drie hardstenen treden. In het segment hierboven vier rondboogvensters in de as van de deuren en met de natuurstenen lekdorpels op gelijke hoogte als de afdekplaat van de tweede steunbeertrap. Boven de hoofdingang een natuurstenen wapenschild met een zwarte baan op een wit veld. De deur naar de aanbouwen is nog oorspronkelijk. De waterlijst van het tweede

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

segment is van het zelfde profiel als de waterlijst van het eerste segment. Het derde segment heeft smalle rondboogvensters, eveneens in de verticale as gelegen, met de onderdorpel op gelijke hoogte als de waterlijst van het tweede segment. De waterlijst van het derde segment is van het zelfde profiel als de waterlijst van het eerste segment. In het vierde segment ronde ramen, in tegenstelling tot de ijzeren sierankers, niet in de verticale lengte-as gelegen. Het houten beschot bestaat uit delen uitlopend in een driehoekige punt met daarin uitgespaard een rond gat en een pijl. Over deze delen overnaadse latten. De overkragende kap met nokpiron, heeft vier dakkapellen met vierruits stolpstellen onder geknikte, gekorniste frontons en pironen op de steekkapjes. De overkragende gootlijst op korbelen heeft een afhangende geschulpte rand. Aan het beschot is een houten uitbouw, refererend aan de middeleeuwse bouwstijl een soort mezekouw, gehangen die doorloopt tot aan de waterlijst.

De eenlaagse aanbouw bestaat uit drie aangeplaatste lange en korte delen (ketel- en machinehuizen), waarvan de langste onder een met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen gedekt zadeldak vier traveeën telt, elk met een twaalfruitskozijn, waarvan het middelste ruitje open kan, in een getoogd spaarveld. De zware staafankers boven de muurdammen lopen door over de houten gootlijst. De kopse kant op het oosten heeft twee keperboogvormige spaarvelden met een negenruits kozijn respectievelijk een nieuwe deur onder een tweeruits getoogd bovenlicht. Tussen de spaarvelden een ruitvormig vierruits venster. De overkragende tuitgevel is gedekt met afgestroken muurplaten. In het kruisverband metselwerk en smeedijzeren sierankers. De achtergevel is hetzelfde maar heeft in de spaarvelden zestienruits schuifvensters onder gemetselde bogen. In de oksel met de kortere aanbouw een kozijn met onderdorpel onder een getoogde strek. Deze kortere en lagere aanbouw, die toegang tot de watertoren geeft, is in de kap en gevelindeling gelijk aan de langere uitbouw maar heeft een derde travee onder een platdak. Rondom de gehele aanbouw loopt een gepleisterde plint met daarin de doorgebroken spaarvelden. Voor de korte aanbouw bevindt zich een ronde waterput.

Interieur

In de watertoren bevindt zich nog de oorspronkelijke gietijzeren spiltrap naar de verdieping, tegeltableau's uit 1922 en een installatie uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Op de begane grond twee gecanneleerde, geschraagde, gietijzeren Dorische zuilen op octogonale basis.

Waardering

De watertoren is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde door de plaats in de geschiedenis van de regionale nutsbedrijven. Tevens van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde te weten de kwaliteit van het ontwerp en de 'waarachtige' stijl waarin de watertoren is opgetrokken, refererend aan het 'Chateau d'Eau'. Voorts is er sprake van ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie die onderhouden wordt met de overige complexonderdelen. De watertoren is beeldbepalende waarde als kenmerkend element aan de Haagwe en gaaf bewaard in de hoofdvorm en de herkenbaarheid van de onderdelen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

Monumentnummer*: 525140

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 21 mei 2002
Kadaster deel/nr: 82938/22

Complexnummer

525138

Complexnaam

Westlandse drinkwaterleiding

*Woonplaats**

Monster

*Gemeente**

Westland

*Provincie**

Zuid-Holland

*Straat**

Haagweg

*Nr**

82

*Toev.**

*Postcode**

2681 PD

*Woonplaats**

Monster

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Monster

*Sectie**

F

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1870

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Betonnen KLAARBASSIN(S), opgetrokken in een functionalistische stijl, uit het begin van de twintigste eeuw. Enig overgebleven exemplaar van de oorspronkelijke drie. Aan de achterzijde bevindt zich een nieuw gebouw. Het klaarbassin maakt deel uit van het complex van de Westlandse drinkwaterleiding.

Omschrijving

Het éénlaags klaar- of bezinkbassin is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond en heeft een betonnen gewelf waarvan de ronde vorm in de voorgevel een soort tympaan oplevert met daarin een vierruits stalen kozijn dat de kromming van de dakrand volgt. Hieronder een nieuwe deur. Het bassin is enigszins verdiept aangelegd waardoor de zijgevels deels zijn aangeaard.

Waardering

Het klaarbassin is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde door de plaats in de geschiedenis van de regionale nutsbedrijven. Tevens van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde vanwege de specifieke constructiewijze en de verschijningsvorm die daaruit voortvloeit. Het klaarbassin heeft ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie die onderhouden wordt met de overige complexonderdelen. Het klaarbassin is van belang vanwege de gaafheid van de hoofdvorm.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Industrie

Nutsbedrijf

Monumentnummer*: 525141

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 21 mei 2002
Kadaster deel/nr: 82938/19

Complexnummer

525138

Complexnaam

Westlandse drinkwaterleiding

Woonplaats*

Monster

Gemeente*

Westland

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Haagweg

Nr*

82

Toev.*

Postcode*

2681 PD

Woonplaats*

Monster

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Monster

Sectie*

F

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1870

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

In Dudok-trant opgetrokken POMPSTATION en snelfiltergebouw voltooid in 1940 (ontwerp 1939) met gedeeltelijk de oorspronkelijke installaties. Aan de noordzijde bevindt zich een aanbouw van recenter datum, in een vergelijkbare stijl. De installaties behoorden in de bouwtijd tot de modernste in hun soort. Het pompstation maakt deel uit van het complex van de Westlandse drinkwaterleiding.

N.B. Aan de noordoostzijde van het pompgebouw is recent(XXd) een aanbouw in vergelijkbare stijl, maar minder gedetailleerd aangebouwd.

Omschrijving

Het pompstation bestaat uit twee delen onderling verbonden door een gang. De installaties bevinden zich in het zuidelijke deel dat is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond onder een met gesmoorde opnieuw verbeterde Hollandse pannen gedekt schilddak. Aan de achterzijde bevindt zich een lage aanbouw onder een plat dak. Rondom het gehele gebouw dat in een gele steen is gemetseld, loopt een plint in een grauwe steen.

Aan de voorzijde bevindt zich de entree onder een vlakke luifel die zich uitstrekt over twee met betonnen platen afgedekte gemetselde muren en een terazzo vloer. De daklijst van de gevel loopt door in de lijst van de verbindingsgang naar het noordelijke deel. In de zuidgevel bevinden zich moderne bedrijfsdeuren. In de uitstekende uitbouw, grote stalen kozijnen onder betonnen lateien. De gevel naar de verbindingsgang heeft een hoge

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rechthoekige schoorsteen die het overkragende dak doorbreekt. De verbindingsgang met plat dak is half open en rust op pijlers. Het tweede deel heeft lage kelderramen onder een betonnen latei en onder de dakrand stalen kozijnen met stenen muurdammen, aan de westelijke zijde uitspringend boven een aangebouwd blokvolume. Rondom loopt een houten lijst als in de luifel van het eerste bouwvolume. Op de hoek bevindt zich een iets lager bouwvolume met een portaal waarin een nieuwe deur gehangen is, onder een betonnen luifel. Aan de zuidelijke zijde van het portaal bevindt zich een stalen kozijn in een uitgemetselde erker over bijna de hele hoogte, onder een kleine betonnen luifel. De andere zijden worden ingenomen door de aanbouw van recenter datum.

Interieur

De dubbele metalen glasdeuren komen uit in een betegeld portaal, waarna een rechthoekige ruimte met polonceauspanten betreden wordt. In de lage aanbouw liggen verdiept de zuiveringsinstallaties.

Waardering

Het pompstation is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde door de plaats in de geschiedenis van de regionale nutsbedrijven en tevens vanwege de industrieel archeologische waarde van de gedeeltelijk uit de bouwtijd stammende aanwezige installaties. Het is voorts van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde te weten de kwaliteit van het ontwerp en de Dudokachtige stijl waarin het pompstation is opgetrokken. Het heeft ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie die onderhouden wordt met de overige complexonderdelen en is van belang vanwege de gaafheid van de hoofdvorm en de detaillering.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf